

Struinen in de duinen: mag het wel of niet?

Het verschil in beleid in twee duinparken verklaard

Om een beter overzicht te hebben liep ik iets naar achteren, het terrein in. In een ooghoek zag ik een auto aankomen, dat moest een boswachter zijn. Omdat ik niets fout deed, ging ik door met het maken van mijn foto's. De auto stopte voor me op het pad.

“U gaat toch niet verder het terrein in, meneer?”

“Nee,” antwoordde ik verbaasd, waarom vraagt u dat eigenlijk?”

“In de Kennemerduinen mag u niet van de paden af, vandaar.”

“Dus ik ben in overtreding?”

“U zegt het.”

Rustig liep ik naar de auto en vroeg vriendelijk, maar toch enigszins veron-

gelijkt, waarom ze die regel hier eigenlijk hanteerden.

“Beleid, meneer.”

Ik durfde nog net te vragen waarom in de Amsterdamse Waterleiding Duinen (AWD), toch een vergelijkbaar terrein, de regels volkomen anders waren: “Ander beleid, meneer”.

Vanaf dat moment liet de vraag me niet meer los.

Een [Vos](#) en een [FOTOGRAAF](#). Foto: Leo Clijssen

LIEDE TILANUS. <http://www.biografischportaal.nl/persoon/65686652>

Het struinbeleid in de AWD

In de AWD mag iedereen struinen, tenzij nadrukkelijk verboden. Dat danken we aan het voorstel van Liede Tilanus, in 1992 gemeenteraadslid in Amsterdam. De gevoeligheid van het besluit kwam voort uit het feit dat het gebied primair bestemd was voor waterwinning. Geniemajoor Christiaan Vaillant had dat idee in 1845 geopperd, waarna schrijver/advocaat Jacob van Lennep 2,5 miljoen gulden lospeuterde (1851), zodat het eerste drinkwater in 1853 door een stoommachine naar Amsterdam kon worden gepompt. Toen er door toenemend gebruik een watertekort dreigde te ontstaan, werd vanaf 1957 voorgezuiverd water aangevoerd vanuit de Neder-Rijn. Hierdoor kon de natuur zich herstellen waardoor uiteindelijk het gebied ontstond zoals wij dat nu kennen. Bezoekers waren vanaf het begin welkom, weliswaar met een kaartje, en struinen mocht.

De ervaring leert dat dit beleid er niet toe leidt dat bezoekers er een zootje van maken. Er ligt opvallend weinig afval in het gebied en er is niets kapot gemaakt anders dan door 'kwajongens', volgens welingelichte AWD-kringen. Er worden ook geen dieren lastiggevallen behalve door fotografen. Helaas zijn er wel mensen die niet de verleiding kunnen weerstaan om vossen eten te geven. Om die reden word je soms achtervolgd door een schooiende vos. Negeren doet echter wonderen, waardoor de vos vanzelf achter een passerende passant aan gaat in de hoop op iets meer toeschietelijkheid.

Beleidsmakers zien vooralsnog daarom geen enkele reden om het struinbeleid te veranderen. Dit tot grote vreugde van alle vogelliefhebbers die met een groot verantwoordelijkheidsgevoel voor de unieke natuur profiteren van de moge-

lijkheden om volop te genieten van de veelheid aan vogels.

Hoezo niet struinen in NPZKL?

Toen het Nationaal Park Zuid-Kennemerland (NPZKL) in 1995 werd opgericht bouwden de terreinbeheerders (Stichting Nationaal Park de Kennemerduinen, Natuurmonumenten, PWN, gemeenten Bloemendaal, Velsen en Zandvoort), voort op het beleid zoals dat toen geldig was. Bepalend was de behoefte aan gebied voor natuur én recreatie. Er werden natuurkernen aangewezen en gebieden voor recreatie met daartussen overgangsgebieden.

Voor het beleid is dus de behoefte richtinggevend om natuur en recreatie naast elkaar te laten bestaan. Natuurkernen moeten zo min mogelijk worden verstoord, zodat de natuur zich optimaal kan ontwikkelen en vogels in alle rust kunnen zorgen voor hun nakomelingen. Alle informatie over het vigerend beleid ten aanzien van zonering en gebruik van het gebied staat in het Beheer- en inrichtingsplan 2014-2024.

Ontsluiting al aanwezig

Bij aanvang van het Nationaal Park waren de meeste voet- en fietspaden al aanwezig. In de loop van de tijd zijn steeds meer delen verhard, waardoor ze in alle weersomstandigheden goed berijdbaar zijn. Hierdoor was het gehele gebied al ontsloten. Daarom werd besloten dat niet van de paden mocht worden afgeweken behalve voor de toegang tot de speelweides, terwijl gestruind mag worden in de twee zogenaamde dorpenzones bij Zandvoort en Velsen waar bewoners dat al van oudsher doen.

Met ruim 2 miljoen bezoekers per jaar is het NPZKL een drukbezocht natuur- en recreatiegebied. De verwachting is

dat recreatie en toerisme in de Metropoolregio Amsterdam in de komende jaren flink zal toenemen. Daarom is een toekomstvisie over duurzaam toerisme en recreatie ontwikkeld. Prioriteit heeft de bewaking van de (ecologische) kwaliteit van het gebied en niet het verkrijgen van zo veel mogelijk bezoekers. In de toekomst zal dat blijken uit maatregelen die er toe leiden dat natuurkernen nog beter zullen worden beschermd. Bijvoorbeeld door ze te vergroten of in kritieke periodes, zoals in het broedseizoen, voor bezoekers af te sluiten. De Wisenten op Kraansvlak profiteren al jaren van dit natuurbeleid.

Ontheffingen

Mijn vraag over het struinbeleid is hiermee beantwoord. Overigens is het zowel in de AWD als het NPZKL mogelijk ontheffingen te krijgen. In de AWD kan ontheffing worden aangevraagd om er met de fiets of zelfs de auto in te gaan. In het Nationaal Park kan dat ook. Maar ook is het daar mogelijk om voor onderzoek toegang te krijgen tot gebied dat normaal is afgesloten voor publiek. Belangrijk is om de ontheffing aan te vragen bij de organisatie die eigenaar is van het betreffende gebied. Grofweg is dat Natuurmonumenten voor het gebied ten noorden van ingang Duin en Kruidberg naar iets boven ingang Katendel. Daaronder is het gebied van PWN. In het veld is het te zien aan de nummers op de banken. Natuurmonumenten gebruikt DK- en PWN KD-nummers. Meer informatie over ontheffingen kan worden verkregen via de websites en bezoekerscentra.

■ *Leo Clijsen*

(met dank aan Linda Mooij, woordvoerder AWD en Marieke Kuipers, Adviseur Beleidsadvies & Planvorming sector Natuur PWN.)